

कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधील केंद्र हिस्याचा पुर्णजीवित करण्यात आलेला अखर्चीत निधी 'अन्नधान्य पिकांकरीता' सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी सन २०१६-१७ करिता वितरीत करणे तसेच सदर निधीच्या अनुषंगाने समरूप राज्य हिस्याचा निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : असूआ ०४१६/प्र.क्र.४३/राकृवियो कक्ष

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : ३१ मार्च, २०१७

वाचा:-

१. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र - No. CPS १-१/२०१५-NFSM, दि. ०९/०७/२०१५
२. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र - No. २०-१/२०१२-NFSM (CA-V) दि. १२/११/२०१५
३. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१६/प्र.क्र.८९/अर्थ-३ दि. २०/०४/२०१६
४. शासन निर्णय क्र. वानियो २०१५/प्र.क्र. ५५/भाग-१/१५/२५, दि. १८/०५/२०१६
५. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र No. F.No.२-१७/२०१६ - NFSM दि. २३/०५/२०१६
६. शासन निर्णय क्र. असूआ ०४१६/प्र.क्र. ४३/राकृवियो कक्ष, दि. २७/०५/२०१६
७. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र No. F.No.२०-२७/२०१२ - NFSM (CA-V) दि. ०९/०६/२०१६
८. शासन निर्णय क्र. असूआ ०४१६/प्र.क्र. ४३/राकृवियो कक्ष, दि. ०२/०७/२०१६
९. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र - No. २०-२७/२०१२-NFSM (CA-V) दि. १५/०३/२०१७
१०. शासन निर्णय क्र. असूआ ०४१६/प्र.क्र. ४३/राकृवियो कक्ष, दि. १७/०३/२०१७
११. कृषी आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/विप्र-१/निवि १६१७/प्रक्र१७/६९/१७, दि. २३.०३.२०१७

प्रस्तावना :-

राज्य शासनाच्या राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी (भात, गहू, कडधान्य व भरडधान्य) ₹ ३२३९४.०० लाख रकमेचा कृती आराखडयास केंद्र शासनाने संदर्भाकित दि. २३/०५/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूरी दिली होती. सदर ₹ ३२३९४.०० लाख रकमेच्या कृती आराखडयास संदर्भाकित दि. २७.०५.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली असून, त्यानुसार अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी केंद्र शासनाचा ₹ १९४३६.४० लाख व राज्य शासनाचा ₹ १२९५७.६० लाख आर्थिक सहभाग अपेक्षित आहे.

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता चालू वर्षीच्या वार्षिक कृती आरखडयापैकी पहिल्या हफ्त्यामध्ये ५०% म्हणजेच एकूण ₹ १२२७७.२८ लाख निधी संदर्भाधिन दि.०२ जुलै, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता तसेच संदर्भाकित दि. १५ मार्च, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने या अभियानांतर्गत कडधान्य पिकांकरीता दुसऱ्या हफ्त्यात प्राप्त सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता केंद्र हिस्स्याचा मंजूर ₹ ३२७४.२८ लाख निधी आणि समरूप राज्य हिस्स्याचा ₹ २१८२.८५ लाख निधी असा एकूण ₹५४५७.१३ लाख निधी दि.१७ मार्च, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आले आहेत.

केंद्र शासनाने संदर्भाधिन दि.१५ मार्च, २०१७ रोजीच्या आदेशान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्स्याचा सन २०१४-१५ आणि सन २०१५-१६ मध्ये वितरीत केलेल्या निधीपैकी अखर्चित राहिलेला अनुक्रमे ₹ ४४८.१५ लाख व ₹ ५२४.४४ लाख निधी पुर्णज्जीवित करून सदर निधी चालू वर्षी मंजूर कृती आरखडयासाठी केंद्र हिस्स्याचा निधी म्हणून विनियोगात आणण्यास मान्यता दिलेली आहे. सदर पुर्णज्जीवित रकमेचा वर्ष निहाय व पिक निहाय तपशिल पुढीलप्रमाणे-

(रक्कम ₹ लाख)

अ.क्र.	पिक	अखर्चित निधी सन २०१४-१५	अखर्चित निधी सन २०१५-१६	एकूण
१	भात	१२६.४४	२०.९५	१४७.३९
२	गहू	३१३.१७	१३.६८	३२६.८५
३	कडधान्य (अतिरिक्त क्षेत्र कार्यक्रमासह)	०.००	३९४.५५	३९४.५५
४	भरडधान्य	८.५४	९५.२६	१०३.८०
एकूण		४४८.१५	५२४.४४	९७२.५९

सन २०१४-१५ चा अखर्चीत ₹४४८.१५ लाख निधी कृषी आयुक्तालयाकडे अभियानाच्या बँक खात्यामध्ये उपलब्ध असून सन २०१५-१६ चा अखर्चीत ₹५२४.४४ लाख निधी राज्य शासनाच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा आहे.

कृषी आयुक्तालयाने संदर्भाधिन दि. २३.०३.२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये उक्त पुर्णज्जीवित ₹ ९७२.५९ लाख निधीपैकी चालू वर्षी ₹ ७५०.७४ लाख निधी अभियानांतर्गत मंजूर कृती आरखडयासाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्स्याचा निधी म्हणून आवश्यक असल्याचे कळविलेले आहे. सदर ₹ ७५०.७४ लाख

निधीपैकी ₹ २२६.३० लाख निधी सन २०१४-१५ च्या पुर्नज्जीवित निधीतून आणि उर्वरित ₹ ५२४.४४ लाख निधी सन २०१५-१६ च्या पुर्नज्जीवित निधीतून उपलब्ध करून देण्याचे अभियान संचालकांनी प्रस्तावित केले आहे.

सन २०१४-१५ चा अखर्चीत निधी कृषी आयुक्तालयाकडील अभियानाच्या बँक खात्यात जमा असल्याने सदर निधीतून ₹ २२६.३० लाख निधी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्याचा निधी म्हणून चालू वर्षासाठी वितरीत करण्यास मान्यता देणे, आणि सदर निधीच्या समरूप राज्य हिस्याचा ₹ १५०.८६ लाख निधी चालू वर्षी अभियानासाठी राज्य हिस्यासाठी केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याचप्रमाणे, सन २०१५-१६ चा पुर्नज्जीवित ₹ ५२४.४४ लाख निधी चालू वर्षी अभियानासाठी केंद्र हिस्यासाठी केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून आणि त्या समरूप राज्य हिस्याचा ₹ ३४९.६३ लाख निधी चालू वर्षी अभियानासाठी राज्य हिस्यासाठी केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता चालू वर्षीच्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून केंद्र व राज्य हिस्याचा निधी वितरीत करण्याबाबत शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय:

१. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता सन २०१४-१५ मधील केंद्र हिस्याची रक्कम चालू वर्षाकरिता अभियानांतर्गत केंद्र हिस्याचा निधी म्हणून विनियोग करण्यास केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली आहे. सदर निधी कृषी आयुक्तालयाच्या स्तरावर अभियानाच्या बँक खात्यामध्ये जमा असून या निधीपैकी ₹ २२६.३० लाख निधी (रुपये दोन कोटी सव्हीस लाख तीस हजार फक्त) सन २०१६-१७ करिता अभियानांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी पिक निहाय पुढीलप्रमाणे विनियोग करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे -

(रक्कम ₹ लाख)

अ.क्र.	पिक	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या बँक खात्यातून सन २०१४-१५ चा केंद्र हिस्याचा अखर्चीत निधी सन २०१६-१७ करिता सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी उपलब्ध करून देण्यात येत असलेला निधी
१	भात	१२६.४४
२	गहू	९९.३२
३	भरडधान्य	८.५४
एकूण		२२६.३०

त्याचप्रमाणे, या अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी सन २०१५-१६ मधील केंद्र हिस्स्याची अखर्चीत रक्कम चालू वर्षाकरिता अभियानांतर्गत केंद्र हिस्स्याचा निधी म्हणून विनियोग करण्यास केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली आहे. सदर अखर्चीत निधी राज्य शासनाच्या एकत्रित निधीत जमा आहे. सदर ₹ ५२४.४४ लाख निधी (रुपये पाच कोटी चौबीस लाख चव्वेचाळीस हजार फक्त) अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषी) यांना वितरीत करण्यात येत आहे. आयुक्त (कृषी) यांनी सदर चालू वर्षाकरिता अभियानांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्स्याचा निधी म्हणून पिक निहाय पुढीलप्रमाणे विनियोग करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे -

(रक्कम ₹ लाख)

अ.क्र.	पिक	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या चालू वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून सन २०१५-१६ चा केंद्र हिस्स्याचा उपलब्ध करून दयावयाचा निधी
१	भात	२०.९५
२	गहू	१३.६८
३	कडधान्य	३९४.५५
४	भरडधान्य	९५.२६
एकूण		५२४.४४

उपरोक्तप्रमाणे सन २०१४-१५ चा केंद्र हिस्स्याचा अखर्चीत ₹ २२६.३० लाख निधी अभियानाच्या बँक खात्यातून वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे, आणि सन २०१५-१६ चा केंद्र हिस्स्याचा अखर्चीत ₹ ५२४.४४ लाख निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषी) यांना वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. अशाप्रकारे, राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाकरीता उपलब्ध करून देण्यात आलेला सदर केंद्र हिस्स्याचा एकूण ₹ ७५०.७४ लाख निधी अभियानाच्या केंद्र हिस्स्याच्या निधीसाठी उघडण्यात आलेल्या खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा.

मागणी क्रमांक डी-३

२४०१- पीक संवर्धन

(००) (१०२) अन्नधान्य पिके

(००) (२५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके

(केंद्र हिस्सा) (६०% केंद्र) (२४०१ ४६१४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत)

३३, अर्थसहाय्य

२. परिच्छेद क्र. १ मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या एकूण ₹ ७५०.७४ लाख निधीच्या समरूप राज्य हिस्याचा एकूण ₹ ५००.४९ लाख निधी (रुपये पाच कोटी एकोणपन्नास हजार फक्त) अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषी) यांना वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधीचे सर्वसाधारण प्रवार्गासाठी अभियानांतर्गत पिक निहाय वितरण पुढीलप्रमाणे-

(रक्कम ₹ लाख)

अ.क्र.	पिक	सन २०१४-१५ च्या अखर्चीत निधीतून चालू वर्षी केंद्र हिस्याकरिता उपलब्ध करून दिलेल्या निधीच्या समरूप राज्य हिस्याच्या देण्यात येत असलेला निधी	सन २०१५-१६ च्या अखर्चीत निधीतून चालू वर्षी केंद्र हिस्याकरिता उपलब्ध करून दिलेल्या निधीच्या समरूप राज्य हिस्याच्या देण्यात येत असलेला निधी	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाकरिता चालू वर्षी या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला एकूण राज्य हिस्याचा निधी
१	२	३	४	५ (३+४)
१	भात	८४.२९	९३.९७	९८.२६
२	गहू	६०.८८	९.९२	७०.००
३	कडधान्य	०.००	२६३.०३	२६३.०३
४	भरडधान्य	५.६९	६३.५१	६९.२०
एकूण		९५०.८६	३४९.६३	५००.४९

उपरोक्तप्रमाणे सन २०१६-१७ करिता राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता उपलब्ध करून देण्यात आलेला राज्य हिस्याचा ₹ ५००.४९ लाख निधी (रुपये पाच कोटी एकोणपन्नास हजार फक्त) खालील लेखाशिर्षातर्गत सन २०१६-१७ करिता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्रमांक डी-३

२४०१- पीक संवर्धन

(००) (१०२) अन्नधान्य पिके

(००) (२५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके

(राज्य हिस्सा) (४०% केंद्र) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत)

३३, अर्थसहाय्य

३. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाकरीता उपलब्ध करून दिलेल्या केंद्र व राज्य हिस्याच्या निधीचे जिल्हा निहाय/ कार्यालय निहाय वाटप करण्याकरीता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून त्यांनी अभियानांतर्गत जिल्हा निहाय वाटप करावयाचा निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे विभागीय कृषी सह संचालकांमार्फत वितरीत करावा.
४. परिच्छेद क्र. १ व २ येथे नमूद केल्यानुसार या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या निधीचे विविध कार्यालयांच्या स्तरावर कोषागारातून आहरण व वितरणाकरिता खालील अधिका-यांना त्या-त्या स्तरावर नियंत्रण अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे -

अ. क्र.	कार्यालय	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	कृषी आयुक्तालय	संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय, पुणे
२.	विभागीय सह संचालक (कृषी)	विभागीय सह संचालक (कृषी)	संबंधित विभागीय सह संचालक (कृषी) यांच्या कार्यालयातील लेखा अधिकारी
३.	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी यांच्या कार्यालयातील लेखा अधिकारी
४.	तालुका कृषी अधिकारी	तालुका कृषी अधिकारी	तालुका कृषी अधिकारी

५. दि. १९/०५/२०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत राज्य स्तरावर, कृषी आयुक्तालय स्तरावर, विभागीय स्तरावर व जिल्हास्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या समित्यांनी चालू वर्षी देखिल त्यांना विहीत केलेल्या जबाबदा-यांचे निर्वहन करावयाचे आहे तसेच, अभियान संचालक म्हणून संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांची नियुक्ती केलेली आहे.
६. केंद्रिय कृषी मंत्रालयाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत राज्य शासनास सन २०१६-१७ करीता संदर्भांकित दि. २३ मे, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये प्राप्त मान्यतेनुसार तसेच, संदर्भांकित दि. २७ मे, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार, तसेच चालू वर्षी अभियानाकरीता मंजूर केलेल्या कृति आराखडयानुसार आणि वेळोवेळी केंद्रीय कृषी मंत्रालयाने दिलेल्या दिशानिर्देशानुसार सदर अभियानाची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक राहील, याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरुन अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे

अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.

७. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत विविध घटकांतर्गत लाभार्थी शेतकरी निवडतेवेळी अल्प व अत्यल्प भू-धारक शेतकऱ्यांना वा सदर शेतक-यांच्या गटांना प्राधान्य देण्यात यावे, त्याचप्रमाणे केंद्र शासनाने अभियानांतर्गत ज्या घटकांखाली थेट लाभार्थ्यांच्या खाती अनुदान जमा करण्याचे (Direct Benefit Transfer) निदेशीत केले आहे त्या घटकांची चालू वर्षी केंद्र शासनाच्या निदेशानुसार अंमलबजावणी करण्यात यावी.
८. संबंधित जिल्हा अधिकारीकृषी अधिकाऱ्यांनी/तालुका कृषी अधिकाऱ्यांनी अभियानाकरीता लाभार्थ्यांची निवड करून अभियानांतर्गत समाविष्ट कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने लाभार्थ्यांची यादी तालुका स्तरावर संकलित करावी. सदर यादीमध्ये शेतकऱ्याचे नांव, गांव, सर्वे/गट क्रमांक या बाबींसह, मोबाईल/दुरध्वनी क्रमांक, बँक खाते क्रमांक, आधार क्रमांक इ. पैकी किमान एका बाबींची माहिती संकलित करण्यात यावी. त्याचप्रमाणे अभियानांतर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये कृषी विभागाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिकारीकृषी अधिकाऱ्यांची राहील.
९. सदर लाभार्थ्यांच्या यादीनुसार सर्व लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या शेतावर हाती घेण्यात आलेल्या कार्यक्रामाची प्रत्यक्ष तपासणी त्या-त्या गावातील कृषी सहायकांनी करावयाची असून, त्यांनी आपला अहवाल तालुका कृषी अधिकाऱ्यांमार्फत जिल्हा अधिकारीकृषी अधिकाऱ्यांना सादर करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, कृषी सहायकांचे अहवाल प्राप्त होताच सदर कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात आलेल्या कामांच्या पर्यवेक्षीय तपासणीचे उचित प्रमाण संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी मार्गदर्शक सूचनेमध्ये विहित करावे.
१०. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे. सदर उपयोगिता प्रमाणपत्राच्या आधारे अपर मुख्य सचिव (कृषी) यांच्या स्वाक्षरीने सदर निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास निर्गमित करण्यात येईल.
११. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१६/प्र.क्र.८९/अर्थ-३, दि.२०.०४.२०१६ नुसार विहीत केलेल्या अटींची पुर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०३३११६४६५७५९०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत चं. आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (कृषी व पणन), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
७. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
८. सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
९. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
१०. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१४. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय, पुणे
१५. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
१६. मा. मंत्री (कृषी) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१७. मा. राज्य मंत्री (कृषी) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
१८. निवड नस्ती.